

ВЕЛИКА РОДИНА

УДК 94(477.51/63)

Ігор КОЧЕРГІН
(Дніпропетровськ)

Борзнянський дворянський рід Мізків в історії Катеринославщини

Дворянський рід Мізків не обійдений увагою дослідників. Окремі його представники не раз ставали об'єктом дослідження науковців і краєзнавців [1]. Однак, родовід Мізків й досі повністю не вивчений.

Короткий екскурс в генеалогію роду Мізків здійснив Д.І. Яворницький [2]. Більш докладну історію роду подав дніпропетровський дослідник М.П. Чабан [3].

Оскільки два найбільш видатних представника цього роду – Дмитро Тимофійович і Микола Дмитрович – зробили значний внесок у розвиток освіти та культури Катеринославщини, варто дослідити роль і значення інших представників родинного дерева. В даній статті на основі архівних й опублікованих джерел представлено найбільш повний на даний час родовід роду Мізків, коріння якого беруть початок на Чернігівщині.

Якщо вірити Д.І. Яворницькому, перша історична персона, яка має відношення до роду Мізків, згадується в документах XVI ст. Дмитро Іванович повідомив, що послом кн. Д. Вишневецького до московського царя Івана Грозного був Михайло Єськович або Міско [4]. Д.І. Яворницький згадує ще кілька постатей з прізвищем Мізко, які жили в XVII–XVIII ст., проте не показує зв'язків між ними.

Першим документально підтвердженим представником роду можна вважати Федора Мізка. Ф. Гумілевський в “Історико-статистичному описі Чернігівської єпархії” вказує, що батько Тимофія Федоровича Мізка був козак [5]. Тимофій Федорович (1738–1816) натомість уже належав до духовного стану. Спочатку він служив причетником, з 1776 р. – дяконом, а з 1791 р. – священником у м. Борзна. Оскільки він непогано малював, то в 1793 р. йому доручено було написати ікони для чернігівського Спасо-Преображенського собору [6]. Протягом 1795–1798 років був настоятелем Троїцького соборного храму в м. Борзна [7]. Т.Ф. Мізко був одружений на пред-

ставниці чернігівського роду Андрієвських, які в XVIII ст. перебралися на Катеринославщину – так само, як і Мізки. Феодосія Федорівна Андрієвська по материнській лінії мала родинні зв'язки з Кониськими, з роду яких походить архієпископ Могильовський Георгій – Григорій Іванович Кониський [8].

Мізки мали тісні родинні контакти з багатьма священницькими родами Чернігівщини. Так, донька Тимофія Мізка – Наталя й онука Ксенія були одружені з протоієреями м. Борзни: перша з Симеоном Риндовським, інша – з Леонтієм Ковалевським [9].

Молодший син Тимофія Мізка – Григорій хоча й не став священником, але все своє життя був тісно пов'язаний з релігійною сферою. Тривалий час він опікувався Товариством ізраїльських християн, жертвував подарунки та значні суми на храми. Багато пожертв Г.Т. Мізко зробив храмам Борзни: золотий потир для храму Різдва Богородиці, золотий хрест Миколаївському храму, гроші Благовіщинському храму, 5000 руб. на спорудження храму Воскресіння Христового [10]. Григорія Мізка дуже цінував єпископ Катеринославський і Таганрозький Іов Потьомкін. Після смерті останнього Г.Т. Мізко видав життєпис єпископа.

Але найбільш відомим серед дітей Тимофія Мізка був старший син Дмитро (1772–1847). Батько готував його до духовної кар'єри. Спочатку Дмитро Тимофійович навчався у Чернігівській духовній семінарії, потім у Київській духовній академії, де вивчав латинську словесність, поезію, риторику, філософію і французьку мову [11].

Однак, Д.Т. Мізко так і не став священником. У жовтні 1788 р. він влаштувався на службу до Катеринославської казенної палати підканцеляристом. З цього починається його чиновницька кар'єра. Перебуваючи на службі в різних установах Новоросійського краю, Д.Т. Мізко дослужився до чину дійсного статського радника [12]. Проте, не служба на чиновницьких посадах зробила його відомим – починаючи з 1803 р. Дмитро Тимофійович пов'язав своє життя з культурно-освітньою галуззю.

У 1803–1804 роках російський уряд провів реформу системи освіти. Протягом 1803 р. Олександр I затвердив два документи: “Попередні правила народних училищ” і “Статут училищ”. У 1804 р. видано доволі прогресивний “Статут навчальних закладів, підвідомчих університетам”. Ці документи поклали початок організації державної системи початкової, середньої та вищої освіти в Російській імперії. За реформою передбачалося створення чотирирівневої системи освіти: 1) однокласні парафіяльні училища, 2) двокласні повітові училища, 3) чотирикласні губернські гімназії, 4) університети.

Д.Т. Мізко, який у 1803 р. обійняв посаду директора училищ Катеринославської губернії, взяв безпосередню участь у запровадженні положень освітньої реформи, а в 1805 р. очолив відкриту на базі Катеринославського народного училища губернську гімназію.

Факт появи на чолі губернських училищ чиновника, який до 1803 р. ніяк не був пов'язаний з освітньою сферою, викликає здивування лише з першого погляду. Д.Т. Мізко за багато років служби гарно зарекомендував себе. Його добре знав катеринославський губернатор М.П. Міклашевський^{*1}, без втручання якого, гадається, не обійшлося. Проте найголовніше те, що Д.Т. Мізко, як для чиновника, мав чудову освіту, що на той час (кінець XVIII ст. – початок XIX ст.) було рідкістю. Більше того – він постійно вдосконалював свою освіту. Так, уже будучи директором Катеринославської гімназії, Д.Т. Мізко в 1815 р. склав екзамен у Харківському університеті й отримав вчене звання “доктор изящных наук” [13].

*¹ М.П. Міклашевський, як і Д.Т. Мізко, походив з Чернігівщини.

Дмитро Тимофійович виявив хист організатора. За короткий час йому вдалося відкрити в Катеринославській губернії 5 повітових училищ: у 1805 р. – в Катеринославі, у 1806 р. – у Павлограді, в 1807 р. – у Новомосковську, в 1808 р. – в Олександрівську та Бахмуті [14]. Станом на 1809 р. в Харківському учбовому окрузі, до якого входила Катеринославська губернія, налічувалося всього 18 повітових училищ. Тож, Д.Т. Мізко явно перебував на своєму місці.

Окрім повітових училищ, протягом 1809–1813 років у великих селах губернії було відкрито 25 парафіяльних [15]. Звісно, рівень викладання в цих навчальних закладах був невисоким, оскільки викладання здійснювали парафіяльні священики, які часто не мали часу на навчальний процес. Але поява парафіяльних училищ сприяла покращенню освітнього рівня населення.

Відкриваючи училища, Д.Т. Мізко намагався відразу закласти міцну матеріальну базу. Йому вдалося розмістити 4 з 5 повітових училищ у власних будинках. При училищах від початку починали формуватися власні бібліотеки. В цьому директору училищ допомагало місцеве дворянство.

У 1805 р. Катеринославське дворянське зібрання подарувало губернській гімназії будинок [16]. У 1812 р. поміщик Павлоградського повіту І.С. Скорняков виділив 15 тис. руб. для викладання в губернській гімназії військових наук й утримання 1–2 гімназистів. У 1819 р. пожертву для виховання в гімназії “недостаточних дворян и разночинцев” на суму 46390 руб. зробив поміщик Олександрівського повіту І.С. Бородавка [17]. У 1828 р. поміщик М.А. Байдак подарував губернській гімназії будинок. Загалом у 1832 р. тільки Катеринославська губернська гімназії отримала пожертв на суму 192376 руб. [18]. І це далеко не повний перелік жертвувателів-меценатів.

Підтримка з боку дворян була важливим чинником у розвитку освіти на Катеринославщині. Це й не дивно, оскільки дворянство серед усіх соціальних станів було найбільш матеріально забезпечене. До того ж, більшість дітей у повітових училищах і переважна частина учнів губернської гімназії на початку XIX ст. були дітьми дворян. Д.Т. Мізко чудово усвідомлював цей факт, тому постійно підкреслював факт підтримки з боку дворянства у своїх численних промовах. Як зазначав В.В. Данилов, Дмитро Тимофійович любив виголошувати промови з різних випадків [19].

У травні 1810 р. Д.Т. Мізко вкотре виступав у катеринославському дворянському зібранні. Його промова була присвячена імператорській грамоті, яка була надана катеринославським дворянам з приводу їх заслуг у справі формування земського війська у 1806–1808 роках. Однак, Д.Т. Мізко використав імператорську грамоту як привід, щоб ще раз висловити свою вдячність дворянству за допомогу в галузі освіти. Він нагадав, що дворянство заради державного блага допомогло не лише російській армії, але й Харківському університету пожертвами на суму більше, ніж 100 тис. руб. [20]. В свою чергу, Д.Т. Мізко зобов’язався перед дворянством виховувати у гімназистів почуття патріотизму та відданості монархії.

Як член нашої верстви я маю щастя поділяти радість вашу, як начальник цього закладу (Катеринославської губернської гімназії – *авт.*) <...> сподіваюсь вселити вихованцям <...> дітям вашим солодкі й священні почуття <...> любові до батьківщини і відданості монарху [21].

Д.Т. Мізко підходив до навчального процесу не формально. Його цікавила не лише матеріальна складова. Він турбувався про те, щоб принаймні у губернській гімназії*² викладали висококваліфіковані вчителі. Серед вчителів періоду керування освітньою сферою Катеринославщини Д.Т. Мізка в губернській гімназії варто виділити Ф.І. Одинець-Заставського, який згодом став директором народних училищ Таврійської губернії, випускника Київської духовної академії В.Є. Якубовського, який пізніше очолив народні училища Херсонської губернії, докторів філософії І.І. Любачинського та К.І. Герна [22].

Відомий російський поет, письменник і журналіст О. Воейков, який відвідав Катеринослав у 1825 р. так оцінив роль Д.Т. Мізка у розвитку освіти на Катеринославщині: “Взагалі училища цієї губернії багато зобов’язані піклуванню і просвітній любові до наук нинішнього директора їх, статського радника Дмитра Тимофійовича Мізка” [23].

За свою багаторічну і плідну діяльність Д.Т. Мізко був нагороджений багатьма орденами, він увійшов до складу кількох поважних імператорських товариств; його авторитет серед освіченої громадськості в Катеринославській губернії був незаперечний. У 1831 р., будучи в поважному віці, Д.Т. Мізко звільняє місце директора й до кінця життя живе в своєму маєтку – с. Карабинівці Новомосковського повіту. Тут, у Карабинівці завдяки старанням Д.Т. Мізка в 1825 р. був споруджений Троїцький храм.

Як бачимо, за чверть століття Д.Т. Мізкові вдалося охопити освітніми закладами майже всю Катеринославську губернію. Звісно, доступ до навчання мали здебільшого заможні представники суспільства, переважно дворянство. Решта населення губернії, більшість якого складало селянство, продовжувало залишатися не освіченим. Таку ситуацію можна вважати природною, оскільки Д.Т. Мізко походив із дворянського стану, відтак першочергово представляв інтереси “благородної верстви”. Проте, незаперечним є факт, що з іменем Д.Т. Мізка пов’язане зародження системи середньої освіти на Катеринославщині.

Одним із вихованцем підлеглого Д.Т. Мізку закладу був його син Микола Дмитрович (1818–1881). Він закінчив Катеринославську класичну гімназію в 1833 р. зі срібною медаллю й прагнув вступити до університету, але батько наполіг, щоб той влаштувався на службу.

Ти знаєш, – писав М.Д. Мізко двоюрідному брату Миколі Риндовському, – як мені хотілося вчитися в університеті, а мене засадили за дурну канцелярщину; тобі відомо також, яке блискуче майбутнє уявлялося мені, якби я почав службу під керівництвом дядька Григорія Тимофійовича в столиці, але мене примусили жити в брудкій провінції [24].

Свою мрію про навчання в університеті М.Д. Мізко так і не здійснив, але в 1838 р. з дозволу батька йому вдалося скласти іспит на філософському (словесному) факультеті Харківського університету і отримати звання дійсного студента [25].

Наприкінці 1830-х років у пресі з’являються перші літературні твори М.Д. Мізка. В 1843 р. він опублікував у “Отечественных записках” статтю “Голос из провинции по поэме Гоголя “Мертвые души”, в якій схвально відгукнувся про роман [26].

Поява перших статей М.Д. Мізка не була випадковою – він давно мріяв про літературну працю. В середині 1840-х років йому вдалося влаштуватися на роботу в газету.

*² Рівень викладання у повітових і, особливо, парафіяльних училищах значно поступався рівню викладання у губернській гімназії – як за викладацьким складом, так і за матеріальною базою.

В 1845–1847 роках*³ короткий час він працює в “Екатеринославских губернских ведомостях” [27]. Однак, робота в цьому виданні не принесла М.Д. Мізку задоволення. Він намагався перетворити суто офіційне видання, яким була губернська газета, на цікавий для громади часопис, але не зміг досягти своєї мети через відсутність зацікавленості громади провінційного за своїм характером м. Катеринослава.

Життя М.Д. Мізка кардинально змінюється після смерті батька. Він звільняється зі служби, основним місцем проживання робить маєток у Карабинівці, який отримав у спадок. Але в маєтку він буває нечасто, більше подорожуючи Україною. Навідується в Борзну, Чернігів, Полтаву, Київ, Харків, знайомиться з відомими літераторами та критиками. Ще в 1846 р. він познайомився з В.Г. Белінським, у 1851 р. – з М.В. Гоголем. Згодом Микола Дмитрович значно розширює коло своїх знайомих: П.П. Гулак-Артемівський, С.С. Гогоцький, А.Л. Метлинський, В.М. Білозерський, П.О. Куліш, А.О. Скальковський, Т.Г. Шевченко, О.С. Афанасьєв-Чужбинський та інші. З багатьма з них він підтримував тісні контакти, листувався. М.Д. Мізко, який багато подорожував, часто зупинявся у своїх знайомих. Наприклад, буваючи в Борзні, він подовгу жив в будинку землевласника М.Д. Білозерського [28].

Потрапивши у близьке йому за духом середовище, М.Д. Мізко розкриває свій талант літератора, багато публікується в різних газетах і журналах, зокрема плідно співробітничав із журналом “Основа” та газетою “Киевский телеграф” [29].

Уже звичний для М.Д. Мізка стиль життя був перерваний селянською реформою 1861 р. Деякий час він мусив приділити увагу вноормуванню стосунків зі своїми колишніми кріпаками. Своім селянам він подарував наділи й усі споруди, а також влаштував на власний кошт сільську школу [30]. Деякий час Микола Дмитрович служив мировим посередником, займаючись унормуванням стосунків селян і колишніх поміщиків [31]. Але на цьому його громадська служба не закінчується. З появою земських установ у 1866 р. він входить до складу Новомосковського повітового земського зібрання [32].

Нові економічні умови видалися не до снаги М.Д. Мізку, який не мав часу й бажання займатися господарством. У 1860-х роках він продав карбінівський маєток брату Григорію й виїздить з Катеринославщини до Воронежа, де купив будинок [33].

Час перебування у Воронежі став не менш плідним за попередній. М.Д. Мізко багато працює, часто буває у Москві, де й помер у 1881 р.

М.Д. Мізко хоча й належав до заможної дворянської родини, явно не може бути віднесений до типових представників “благородного стану”. Селянська реформа кардинально змінила його життя. Заняття господарством і державна служба, які вважалися найбільшими чеснотами дворян, ніколи його не приваблювали. Продавши своє господарство, він повністю зосередився на літературній праці.

Характер літературних занять М.Д. Мізка дали підставу Д. Рябініну та П. Єфименку заразувати його до українофілів [34], що є цілком логічним, оскільки походження й оточення Миколи Мізка були переважно українськими.

Інакшим за характером і родом діяльності був рідний брат Миколи Мізка – Георгій Дмитрович. Якраз його може бути назвати типовим дворянином, який своє життя

*³ П.С. Єфименко помилково називав інші дати – 1846–1847 роки (*Ефименко П.С.* Н.Д. Мизко (Некролог) / П.С. Ефименко // Киевская старина. – 1882. – декабрь. – С. 595).

пов'язав із господарюванням на землі та службою в державних і самоврядних установах. Деякий час він, як його батько і брат, був пов'язаний із освітньою сферою, виконуючи обов'язки попечителя Новомосковського повітового училища [35]. Але після реформи 1861 р. він не тільки не втратив, але й примножив свої земельні володіння завдяки купівлі батьківського маєтку у свого брата*⁴. В 1869 р. Г.Д. Мізко увійшов до складу Катеринославського губерньського земського зібрання [36].

У Георгія Дмитровича Мізка був єдиний син Григорій, який продовжив рід Мізків – у Миколи Мізка дітей не було. Г.Г. Мізко не жив на Катеринославщині постійно, хоча й належав до числа великих землевласників Катеринославського повіту [37], мав 2 будинки в Катеринославі [38].

У 1904 р. Г.Г. Мізко став членом новоствореної Катеринославської вченої архівної комісії [39], яка займалася вивчення історії та культури Півдня України.

Григорій Георгійович Мізко вважається останнім представником борзнянського роду Мізків, чотири покоління якого певним чином були пов'язані з культурним процесом в Україні. Священик й іконописець Тимофій, освітянин Дмитро, меценат Григорій, літературознавець і бібліограф Микола та член архівної комісії Григорій – більше, ніж 100 років представники цієї дворянської родини Мізків брали участь у формуванні культурного простору українських земель.

додаток

Поколінний розпис роду Мізко

I

1. Федір
 - Козак [40].
 - Діти: Тимофій

II

2. Тимофій Федорович (1738/9–20.06.1816) 1
 - Священик Воскресенського храму в м. Борзна Ніжинського полку, з 1795 р. до 1798 р. – настоятель Троїцького соборного храму в м. Борзна, у 1801 р. передав своє місце при Благовіщенському храмі зятю Семену Риндовському [41].
 - Помер 20.06.1816 р. у віці 77 років [42].
 - Дружина: Феодосія Федорівна Андріївська (1754–20.03.1826), донька надвірного радника
 - Діти: Дмитро, Григорій, Наталя.

III

3. Дмитро Тимофійович (26.10.1772–19.12.1847)..... 2
 - Народився 26 жовтня 1772 р. [43].
 - Навчався в Чернігівській духовній семінарії, потім у Київській духовній академії. 05.10.1788 р. вступає на службу до Катеринославської казенної палати підканцеляристом, у 1790 р. – канцелярист, з 05.06.1791 р. – губерньський реєстратор [44].
 - 17.06.1793 р. згідно з наданими доказами про благородне походження видана грамота Чернігівської губернії від маршалка дворянства і повітових дворянських депутатів про внесення його і його нащадків до I частини Родовідної книги дворян Чернігівської губернії [45].

*⁴ Стосунки землевласника Г.Д. Мізка із селянами не можна назвати мирними. У 1884 р. для втихомирювання селян с. Карабинівки Григорій Мізко застосував війська (див.: *Гумилевский Ф. Историко-статистическое описание Черниговское епархии / Ф. Гумилевский. – Кн. 6. Уезды: Новгород-Северский, Сосницкий, Городнянский, Конотопский и Борзнянский. – Чернигов : Земская типография, 1874. – С. 447.*)

- 05–24.07.1795 р. – помічник землеміра межової експедиції при Катеринославському намісництві. 11.08.1795 р. – прапорщик, 12.03.1797 р. – городовий секретар, 24.07.1795–12.03.1798 рр. – протоколіст Новоросійської палати Суду та розправи 2-го департаменту, 12.03.1798–31.07.1803 р. – секретар при трьох цивільних катеринославських губернаторах, 31.12.1798 р. – губернський секретар [46].
 - 01.06.1801–1812 р. – депутат Катеринославського дворянського депутатського зібрання від Ростовського повіту, 08.01.1803–13.03.1812 р. – засідатель від дворянства у совісному суді. 07.02.1803 р. обійняв посаду директора училищ Катеринославської губернії, 09.11.1803 р. – затверджений на посаді Міністерством народної освіти, 09.12.1803 р. – колезький асесор, 31.12.1808 р. – надвірний радник [47]
 - 18.11.1804–27.01.1805 р. – маршалок дворянства Катеринославського повіту [48]
 - 1805 р. – директор Катеринославської класичної гімназії, 26.10.1809 р. наказом міністра народної освіти призначений керувати навчальними закладами Херсонської губернії, 28.02.1813 р. звільнений зі служби за особистим проханням [49].
 - 07.03.1812 р. – став дійсним членом Санкт-Петербурзького Вільного товариства шанувальників наук і мистецтв, 10.09.1816 р. – обраний дійсним членом Санкт-Петербурзького Вільного економічного товариства, 28.02.1818 р. – член-кореспондент Імператорського людинолюбного товариства [50].
 - 31.07.1810 р. – колезький радник, 31.07.1814 р. – статський радник, 26.06.1815 р. – після складання екзамену в Харківському університеті отримав вчене звання “доктора изящних наук”, 27.11.1819 р. – надано чин дійсного статського радника. 09.02.1824 р. – член Товариства наук при Харківському університеті [51].
 - 25.08.1831 р. рішенням Катеринославського дворянського депутатського зібрання внесений із сім’єю до 3 частини Родовідної книги дворян Катеринославської губернії. Нагороджений орденами Св. Анни II-го та IV-го, Св. Володимира III-го та IV-го ступенів, бронзовою медаллю на честь перемоги у війні 1812 р. [52].
 - Помер 19.12.1847 р. [53].
 - Дружина Олександра Федорівна Неверовська (Легкоступ-Лиманська) (28.01.1815–?), вдова надвірного радника Павла Петровича Неверовського (1789–26.04.1822), донька військового старшини на Січі Федора Мироновича Легкоступа-Лиманського [54].
 - Діти: Микола, Надія, Георгій.
4. Григорій Тимофійович (24.01.1782–7.07.1867) 2
- 17.06.1793 р. згідно з наданими доказами про благородне походження видана грамота Чернігівської губернії від маршалка дворянства і повітових дворянських депутатів про внесення його і його нащадків до 1 частини Родовідної книги дворян Чернігівської губернії [55].
 - Член Вільного економічного товариства, з 1820 р. до 1833 р. – попечитель товариства ізраїльських християн [56].
5. Наталія Тимофіївна 2
- Чоловік: Семен Риндовський (протоіерей у м. Борзна Чернігівської губернії [57]).
 - Діти: Григорій, Микола, Ксенія, Федір.
- IV
6. Микола Дмитрович (13.05.1818–27.05.1881) 3
- Літературний критик, літературознавець, бібліограф.
 - Народився 13.05.1818 р., охрещений у Свято-Духівському храмі Катеринослава. У 1830 р. у віці 12 років почав навчання у I класі гімназії [58].
 - У 1833 р. закінчив Катеринославську класичну гімназію зі срібною медаллю [59].
 - У 1862–1868 роках – почесний наглядач Павлоградського повітового училища, 30.11.1871 р. – вийшов у відставку у чині колезького радника [60].
 - У 1866 р. обраний членом першого Новомосковського земського зібрання по курії землевласників [61].
 - Разом із братом Георгієм володів у селах Новомосковського повіту: Карабинівка – 462 душі, Лиманському – 185, Берестках – 26, Надеждиному – 64, Бузовці – 257; всього – 994 душі, 14825 десятин землі [62].
 - Дружина Надія Мартинівна Якубович (12.05.1850–?)
7. Надія Дмитрівна (12.11.1820–1866), охрещена у Свято-Духівському храмі [63] 3
- У травні 1863 р. отримала дозвіл на підписання викупної угоди із селянами с. Куроїдівка [64],

в липні 1863 р. підписала дарчу на землю своїм дворовим людям, яких приписано до сільського товариства с. Куроїдівка [65].

- Померла в 1866 р., бездітна, розпорядником був двоюрідний брат Микола Риндовський [66].
8. Георгій Дмитрович (26.04.1822-1886), охрещений у Свято-Духівському храмі [67] 3
- У 1839 р. закінчив Катеринославську класичну гімназію [68].
 - З 28.01.1851 р. – почесний попечитель Новомосковського повітового училища [69].
 - Навесні 1863 р. заключив викупну угоду із селянами сіл Лиманська та Берестки, затверджена Катеринославським губернським у селянській справі присутствієм [70].
 - Гласний Катеринославського губернського земства у 1869–1874 роках [71].
 - Надвірний радник із 1872 р. [72].
 - Маршалок дворян Новомосковського повіту Катеринославської губернії у 1868–1883 роках [73].
 - У 1874 р. за ним значилося недоїмок на 17 рублів 71¹/₄ коп. з 7084 десятин 2213 сажень землі біля с. Карабинівка та с. Милонського [74].
 - У 1886 р. мав чин дійсного статського радника, володів маєтком площею 7083 десятини у Новомосковському повіті Катеринославської губернії [75].
 - Дружина: Єлизавета Григорівна. У 1867 р. подавала прохання на ім'я преосвященного Платона, до якого приклала 2 п'ятипроцентні білети Державного банку на суму 1500 рублів [76].
 - Діти: Григорій.

V

9. Григорій Георгійович (04.07.1851–?) 8
- Народився 04.07.1851 р. [77].
 - Учився в 3-й Харківській гімназії [78].
 - Дворянин Катеринославського повіту і губернії, колезький радник [79].
 - У 1899 р. володів маєтком біля с. Григорівка Катеринославського повіту площею 3887 десятин [80].
 - Член Катеринославської вченої архівної комісії [81].
 - Мав право брати участь в Катеринославському повітовому з'їзді землевласників для виборів до III Державної Думи, статський радник, володів маєтком площею 3885¹/₂ десятин [82].
 - У 1913 р. значився серед домовласників м. Катеринослава, мав будинки на вул. Казанській, 1 та вул. Поліцейській, 59 [83].

Джерела та література

1. Данилов В.В. Димитрий Тимофеевич и Николай Дим. Мизки (Справка об их литературной деятельности) // *Летопись Екатеринославской ученой архивной комиссии* / Под ред. А.С. Синявского. – Екатеринослав : Типография губернского земства, 1911. – Вып. 7. – С. 134–146; *Мирончук В.Д.* До історії освіти на Катеринославщині (Д.Т. Мізко) / В.Д. Мирончук, О. Чередник // Під знаком Клію. На пошану О. Апанович : Зб. статей, спр. : МП “Промінь”, 1995. – С. 81–83; *Прокопенко Л.Л.* Роль Д.Т. Мізка в розвитку освіти краю першої третини XIX ст. / Л.Л. Прокопенко // *Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження* : Зб. наук. праць / редкол.: С.І. Світленко (відп. ред.) [та ін.]. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2010. – Вып. 8. – С. 191–200; *Чабан М.П.* Микола Мізко / М.П. Чабан // *Чабан М.П.* Птахи з гнізда Придніпров'я. – Дніпропетровська : ВАТ Дніпрокнига, 2005. – С. 87–38; *Він же.* Перший директор / М.П. Чабан // Там само. – С. 21–108; *Він же.* Родина Мізко і Новомосковщина / М.П. Чабан // *Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження*: Зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2005. – Вып. 2. – С. 136–150.; *Швидько Г.К.* Д.Т. Мізко та його роль у розвитку освіти і культури Катеринославщини / Г.К. Швидько // *Історія і культура Придніпров'я: Невідомі та маловідомі сторінки* : Наук. щорічник. – Дніпропетровськ : НГУ, 2010. – Вып. 7. – С. 15–21.
2. *Эварницкий Д.И.* Род Мизко (по поводу доклада В.В. Данилова) / Д.И. Эварницкий // *Летопись Екатеринославской ученой архивной комиссии* / Под ред. А.С. Синявского. – Екатеринослав: Типография губернского земства, 1911. – Вып. 7. – С. 242–244.
3. *Чабан М.П.* Родина Мізко і Новомосковщина... – С. 136–150.
4. *Эварницкий Д.И.* Вказана праця. – С. 242.

5. *Гумилевский Ф.* Историко-статистическое описание Черниговской епархии / Ф. Гумилевский. – Кн. 6. Уезды: Новгород-Северский, Сосницкий, Городнянский, Конотопский и Борзнянский. – Чернигов : Земская типография, 1874. – С. 447.
6. Там само. – С. 447.
7. Там само. – С. 424.
8. Там само. – С. 447.
9. Там само. – С. 447.
10. Там само. – С. 428, 435, 445–446, 448.
11. Российский державний історичний архів (далі – РДІА), ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 3 зв.
12. Там само, арк. 3 зв., 7 зв.
13. Там само, арк. 7 зв.
14. Краткий историческо-статистический обзор Екатеринославской гимназии и подчиненных ей учебных заведений. – Одесса : Типография Францова и Нитче, 1856. – С.96–98.
15. *Прокопенко Л.Л.* Вказана праця. – С. 197.
16. *Локоть Ф.* Столетие Екатеринославской классической гимназии 1805–1905 гг. Краткий исторический очерк / Ф. Локоть. – Екатеринослав : Типография губернского земства, 1908. – С. 72.
17. *Чабан М.П.* Перший директор. – С. 26–27.
18. *Прокопенко Л.Л.* Вказана праця. – С. 198.
19. *Данилов В.В.* Вказана праця. – С. 137.
20. *Мизко Д.Т.* Речь, говоренная в собрании дворянства Екатеринославской губернии мая 1 дня 1810 года / Д.Т. Мизко. – Х. : Университетская типография, 1810. – С. 7.
21. Там само. – С. 3–4.
22. *Швидько Г.К.* Вказана праця. – С. 20.
23. *Чабан М.П.* Перший директор... – С. 37.
24. *Рябинин Д.* Воспоминания о Н.Д. Мизко / Д. Рябинин // Исторический вестник. – 1882. – № 10. – С. 88.
25. Там само. – С. 89.
26. Там само. – С. 91.
27. *Данилов В.В.* Вказана праця. – С. 139.
28. *Ефименко П.С.* Н.Д. Мизко (Некролог) / П.С. Ефименко // Киевская старина. – 1882. – декабрь. – С. 595.
29. *Рябинин Д.* Вказана праця. – С. 98–99.
30. Там само. – С. 100.
31. Інститут Рукопису Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (далі – ІР НБУВ), ф. II, од. зб. 24878, арк. 4а зв.
32. *Рябинин Д.* Вказана праця. – С. 101.
33. *Ефименко П.С.* Вказана праця. – С. 596–597.; *Рябинин Д.* Вказана праця. – С. 97.
34. Краткий историческо-статистический обзор... – С. 207.
35. Постановления IV очередного Екатеринославского губернского земского собрания с 22 октября по 5 ноября 1869 года. – Екатеринослав : В типографии губернского правления, 1870. – С. 78.
36. Список земельных владений Екатеринославского уезда Екатеринославской губернии (с одной картой). – Екатеринослав : Типография губернского земства, 1899. – С. 34.
37. Список домовладельцев г. Екатеринослава. – Екатеринослав, 1913. – С. XVI.
38. Состав членов Екатеринославской ученой архивной комиссии // Летопись Екатеринославской ученой архивной комиссии / Под ред. А.С. Синявского. – Екатеринослав : Типография губернского земства, 1904. – Вып. I. – С. 247.
39. Державний архів Російської Федерації, ф. 102, оп. 81, спр. 59, ч. 27, 1885 р., арк. 2.
40. *Гумилевский Ф.* Вказана праця – С. 447.
41. Там само. – С. 424, 447.
42. Там само. – С. 445.
43. *Чабан М.П.* Родина Мизко і Новомосковщина... – С. 136.
44. РДІА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 3 зв. – 4; *Чабан М.П.* Родина Мизко і Новомосковщина... – С. 137.
45. РДІА, ф. 1343, оп. 51, спр. 98, арк. 73–74.
46. Дніпропетровський національний історичний музей. Відділ рукописів (далі – ДНІМ ВР), арх. 536, арк. 186; РДІА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 3 зв., 4 зв.
47. РДІА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 4 зв., 5 зв.
48. *Чабан М.П.* Родина Мизко і Новомосковщина... – С. 139.

49. *Локоть Ф.* Вказана праця. – С. 59; РДА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 6 зв.
50. РДА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 7 зв.; *Чабан М.П.* Родина Мізко і Новомосковщина... – С. 140.
51. ДНІМ ВР, арх. 536, арк. 186.; РДА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 6 зв., 7 зв.
52. ДНІМ ВР, арх. 536, арк. 186.; РДА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 5 зв., 6 зв., 7 зв., 17.
53. *Чабан М.П.* Родина Мізко і Новомосковщина... – С. 142.
54. Там само. – С. 142.
55. РДА, ф. 1343, оп. 51, спр. 98, арк. 73–74.
56. *Рябинин Д.* Воспоминания о Н.Д. Мизко... – С. 85.
57. *Гумилевский Ф.* Вказана праця. – С. 447.
58. РДА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 4, 19.
59. *Локоть Ф.* Вказана праця. – С. 334.
60. *Чабан М.П.* Родина Мізко і Новомосковщина... – С. 146.
61. Список гласных, избранных в уездные земские собрания // Екатеринославские губернские ведомости. Часть официальная. – 1866. – № 1. – 1 января. – С. 3.
62. ДНІМ ВР, арх. 536, арк. 185 зв.
63. РДА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 21.
64. Крестьянское дело в Екатеринославской губернии. – 1863. – № 15. – С. 11.
65. Крестьянское дело в Екатеринославской губернии. – 1863. – № 17. – С. 13.
66. *Чабан М.П.* Родина Мізко і Новомосковщина... – С. 147.
67. РДА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 4, 20.
68. *Локоть Ф.* Вказана праця. – С. 335.
69. Краткий историческо-статистический обзор... – С. 34.
70. Крестьянское дело в Екатеринославской губернии. – 1863. – № 14. – С. 18.
71. Систематический свод постановлений Екатеринославского губернского земского собрания 1866–1913 гг. – Екатеринослав : Типография губернского земства, 1914 – Т.І (1866–1889 гг.). – С. 20.
72. Постановления VII очередного Екатеринославского губернского земского собрания с 28 октября по 12 ноября 1872 года. – Екатеринослав : В типографии губернского правления, 1873. – С. 82.
73. Екатеринославские губернские ведомости. Часть официальная. – 1868. – 19.10. (№ 58). – С. 497; 1871. – 7.10. (№ 80). – С. 650; 1874. – 28.09. (№ 78). – С. 292; 1877. – 25.09. (№ 77). – С. 435; 1880. – 1.10. (№ 79). – С. 383.
74. Постановления чрезвычайного Екатеринославского губернского земского собрания с 25 по 30 апреля 1874 года. – Екатеринослав : Печатано в губернской типографии, 1874. – С. 295–296.
75. Державний архів Дніпропетровської області (далі – ДАДО), ф. 120, оп. 1, спр. 1д, арк. 7 зв.
76. *Чабан М.П.* Родина Мізко і Новомосковщина... – С. 147.
77. РДА, ф. 1343, оп. 25, спр. 3699, арк. 34.
78. *Чабан М.П.* Родина Мізко і Новомосковщина... – С. 147.
79. Дворянский адрес-календарь на 1897 г. – СПб. : Типография тов-ва “Общественная польза”, 1896. – С. 162.
80. Список земельных владений... – С. 34.
81. Состав членов Екатеринославской... – С. 247.
82. ДАДО, ф. 159, оп. 1, спр. 4, арк. 12.
83. Список домовладельцев г. Катеринослава... – С. XVI.

***Кочергин І.О.* Борзнянський дворянський рід Мізків в історії Катеринославщини**

В статті простежено історію п'яти поколінь дворянського роду Мізків з міста Борзна.

Ключові слова: дворянський рід, родовід, культурно-освітній простір.

***Кочергин І.А.* Борзнянский дворянский род Мизков в истории Екатеринославщины**

В статье прослежена история пяти поколений дворянского рода Мизков из города Борзна.

Ключевые слова: дворянский род, родословная, культурно-образовательное пространство.

***Kotcherhin I.O.* The Mizko's noble family from Borzna in the history of Katerynoslav Region**

The history of five generations of noble family Mizko from town Borzna is investigation in this article.

Key words: noble family, family tree, cultural-educational space.

[надійшло до редакції: 25.04.2011 р.]